

Betænkning afgivet af Udvalget vedrørende Færøske Forhold den 22. april 2008

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks indgåelse af overenskomst af 2. februar 2007 mellem Kongeriget Danmarks regering sammen med Færøernes landsstyre på den ene side og Islands regering på den anden side om den maritime afgrænsning i området mellem Færøerne og Island
[af udenrigsministeren (Per Stig Møller)]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 28. november 2007 og var til 1. behandling den 7. februar 2008. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget vedrørende Færøske Forhold.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Spørgsmålet og udenrigsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger

Udvalget indstiller beslutningsforslaget til vedtagelse uændret.

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit og Tjóðveldisflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Louise Schack Elholm (V) Flemming Damgaard Larsen (V) Britta Schall Holberg (V)

Sophie Løhde (V) Hans Christian Schmidt (V) Søren Espersen (DF) nfm.

Kristian Thulesen Dahl (DF) Vivi Kier (KF) Edmund Joensen (SP) fmd. Niels Sindal (S)

Lise von Seelen (S) Lene Hansen (S) Poul Andersen (S) Kristen Touborg (SF)

Niels Helveg Petersen (RV) Line Barfod (EL) Lars-Emil Johansen (SIU)

Ny Alliance, Inuit Ataqatigiit og Tjóðveldisflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Ny Alliance (NY)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende B 5**Bilagsnr. Titel**

1	Høringsvar
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
3	Ekspertmøde om FN's havretskonvention
4	Orienterende litteratur i forlængelse af ekspertmødet den 15. april 2008
5	1. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 5**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om oversendelse af et notat om, hvilke konsekvenser den islandske regerings inddragelse af skæret Hvalbakur har haft i forhold til det endelig forhandlingsresultat og fastlæggelsen af midtlinjen m.v., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

Et af udvalgets spørgsmål til udenrigsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålet og udenrigsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra S.

Spørgsmål nr. 1:

Ministeren bedes sende udvalget et notat om, hvilke konsekvenser den islandske regerings inddragelse af skæret Hvalbakur har haft i forhold til det endelige forhandlingsresultat og fastlæggelsen af midtlinjen m.v.

Svar:

Som det er oplyst i bemærkningerne til beslutningsforslaget, har såvel Færøerne/Danmark som Island hidtil i deres respektive lovgivninger defineret den maritime grænse mellem Færøerne og Island som »midtlinjen« uden præcis angivelse af dens forløb. Der har imidlertid ikke været enighed om midtlinjens forløb, idet Island har hævdet, at Hvalbakur ca. 35 sømil fra kysten (og knap 20 sømil uden for den basislinie, der ellers ville bestemme midtlinjens forløb) skulle indgå med fuld vægt i beregningen, hvorved midtlinjen ville forløbe tættere på Færøerne end ellers. Danmark/Færøerne har hævdet som udgangspunkt, at der ikke var tilstrækkelig folkeretlig basis for anvendelsen af Hvalbakur ved midtlinjeberegningen, og at skæret således ikke skulle tillægges vægt i beregningen. Der er følgelig opstået et gråzoneområde på ca. 3.660 kvadratkilometer, som begge parter har gjort krav på. Efter langvarige forhandlinger opnåedes imidlertid et foreløbigt kompromis ved »Agreed Minutes« indgået i Tórshavn den 25. september 2002 mellem Færøernes lagmand og Islands udenrigsminister. Løsningen gik ud på, at gråzoneområdet deltes efter en særlig formel, som desuden indebar gensidig adgang til fiskeri m.v. i en del af området, »Det særlige Område«. På grundlag af »Agreed Minutes« og efterfølgende tekniske drøftelser i forbindelse med justering af basispunkter nåede parterne frem til overenskomstteksten, som undertegnedes i København og Reykjavík henholdsvis den 1. og 2. februar 2007.

I forbindelse med en maritim afgrænsning mellem to stater inden for 200 sømil er der, navnlig i et tilfælde som dette med modstående kyster, i såvel stats- som domspraksis en stærk formodning for, at grænsen bør følge midtlinjen, med sådanne eventuelle korrektioner, som en række særlige omstændigheder og relevante faktorer måtte tilsige. Blandt disse særlige omstændigheder er der eksempler på, at f.eks. en kystlængdeforskel eller eksistensen af små øer, holme eller skær har kunnet påvirke forløbet af en midtlinje.

Ved forhandling er man blevet enige om at fordele området mellem de to foreslåede midtlinjer, således at det forholdsvis lavvandede område syd for 63 grader og 30 minutter Nord (ca. 1240 kvadratkilometer) deles ligeligt, med gensidig fiskeriadgang i hele denne del af det hidtil omstridte område, medens området nord for denne linje (ca. 2420 kvadratkilometer), der er karakteriseret ved større vanddybder, deles med 60 pct. til Island og 40 pct. til Færøerne. Alt i alt deles hele området (ca. 3.650 kvadratkilometer) dermed i forholdet ca. 57 pct. til Island og ca. 43 pct. til Færøerne.

Det er åbenbart, at de to faktorer, der har betydet mest ved udformningen af det indgåede kompromis, på den ene side er spørgsmålet om vægt til Hvalbakur, og på den anden side er det færøske ønske om at bevare adgang til traditionelle fiskefelter. Med den aftalte pragmatiske løsning sikres fortsat uændret adgang til udøvelse af traditionelt færøsk fiskeri i hele den omstridte del af det lavvandede område på Færø-Islandsryggen. En af fordelene ved denne forhandlingsløsning – i mod-

sætning til en domstolsprøvelse – er, at parterne i forbindelse med forhandlingsløsningen har kunnet enes om at tage sådanne særlige hensyn.